

XXIII. NEMZETKÖZI KÖZLEKEDÉSI KONFERENCIA

*„Fejlesztések és innováció a
közforgalmú közlekedésben”*

A 2019-2022 között tervezett
infrastruktúra fejlesztések forgalmi
modellezésének tapasztalatai

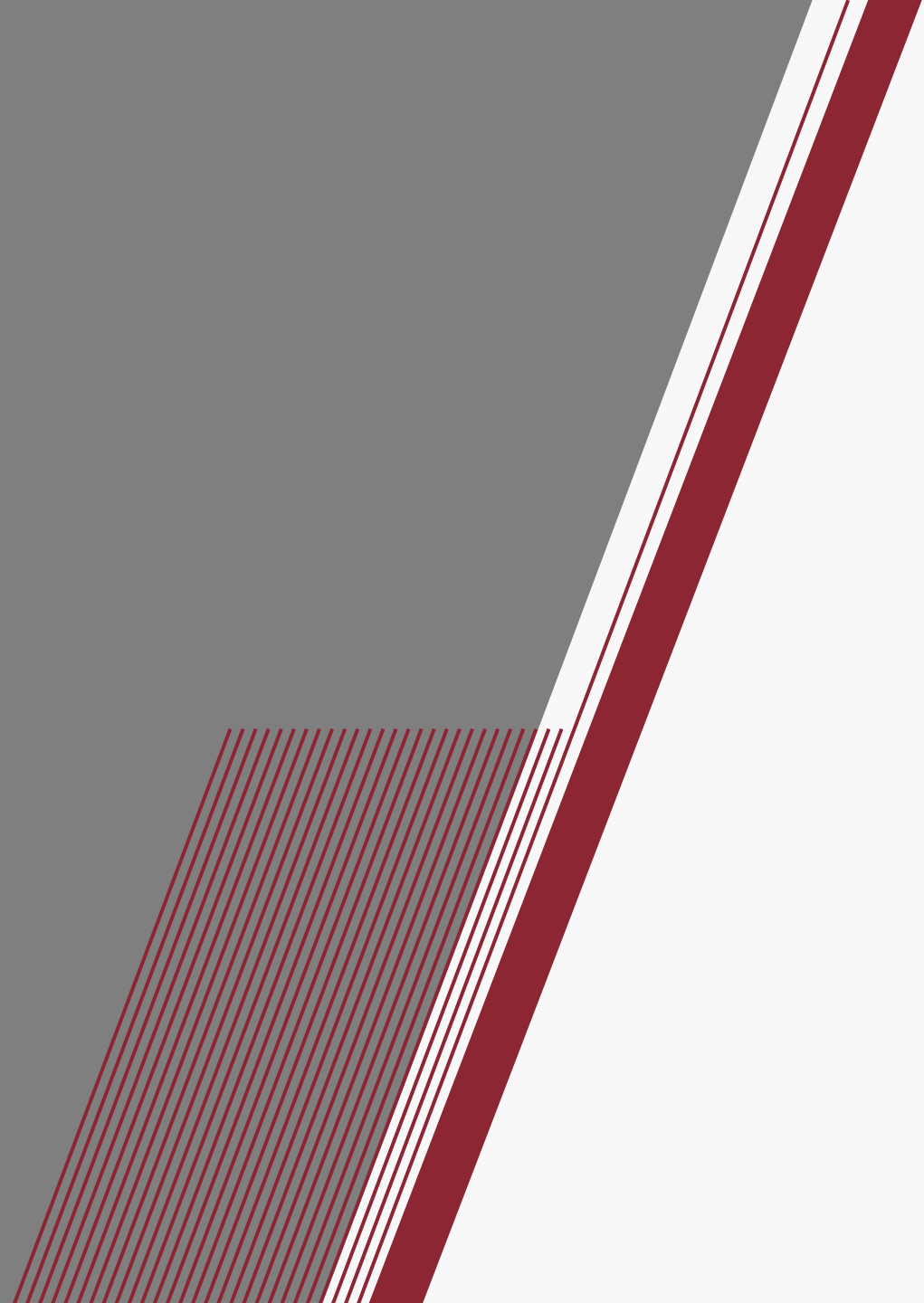
Dr. Berki Zsolt

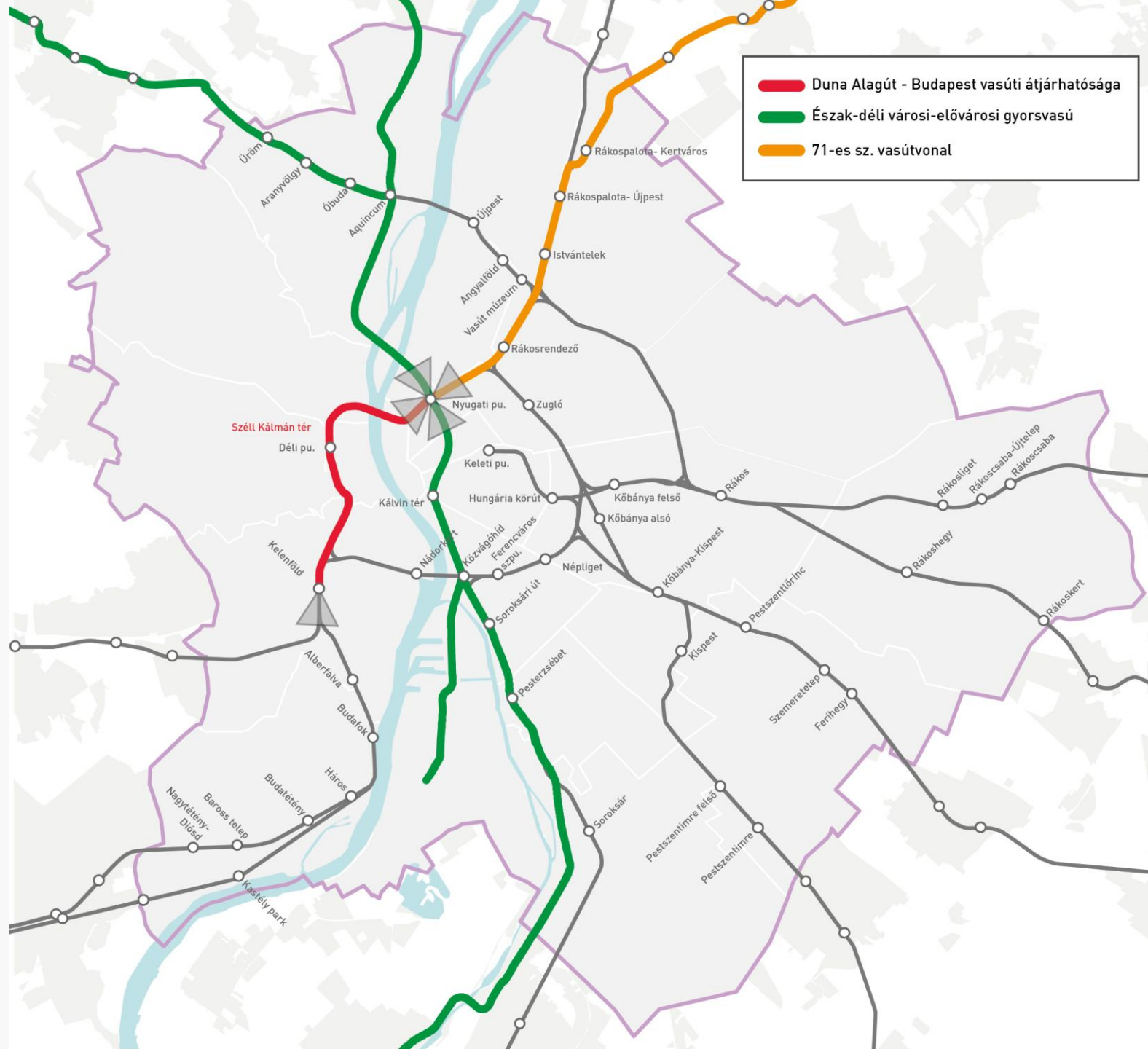
2022.11.25.

FÜMTERV

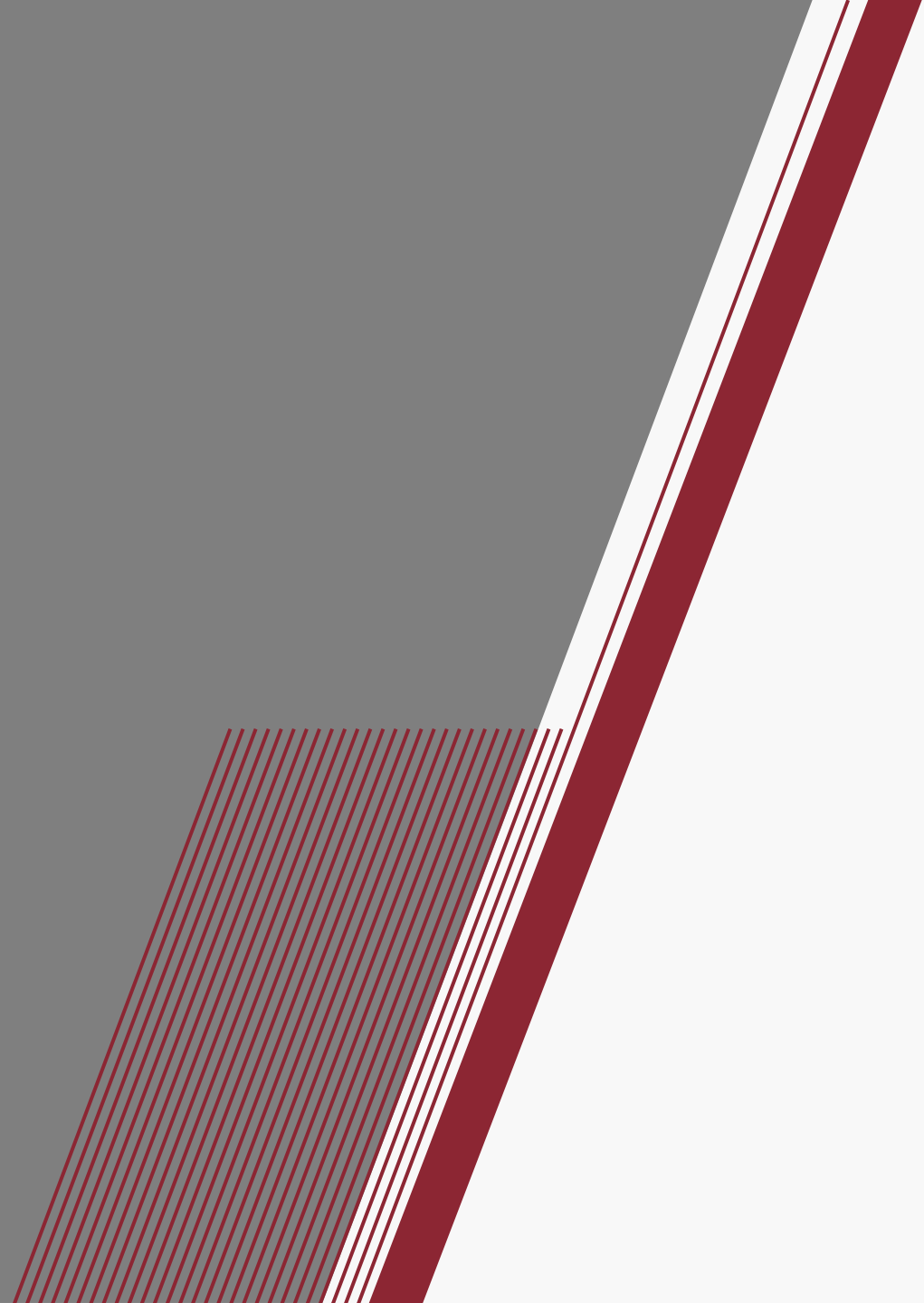
2019-2022 ÉVEK KIEMELT PROJEKTJEI

- Duna Alagút - Budapest vasúti átjárhatósága
- Észak-déli városi-elővárosi gyorsvasú
- 71-es sz. vasútvonal

ÁLTALÁNOS KÉRDÉSEK

1

JELENLEGI TRENDEK NEM FENNTARTHATÓAK

Mercer index: Quality of living ranking – 2011→2019
Budapest 3 hellyel csúszott lejjebb

Növekvő torlódások
Társadalmi és gazdasági változások

2

KÖZLEKEDÉSPOLITIKA SZEMLÉLETVÁLTÁSA

Hiánypótlásból a trendalkotás felé
Fejlesztési horizont vegyesebbé vált – „a holnapot, de még ma”
EU források prioritásai

3

TERVEZÉSI FELADATOK

Összetettebbek
Nagyobb összefüggések keresése a részletmegoldásokban is
Társadalmi kommunikáció, melyben az ok-okozati összefüggések hangsúlyosabbak

DUNA ALAGÚT

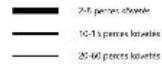
A decorative graphic on the right side of the page. It features a series of parallel red diagonal lines that create a hatched or striped effect. The lines are set against a white background that tapers into a dark grey area at the top right corner of the overall image.

ÚJ VÍZIÓ

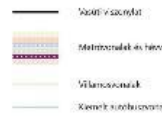

INDIKATÍV ELŐVÁROSI VISZONYLATHÁLÓZAT (Hosszútáv)

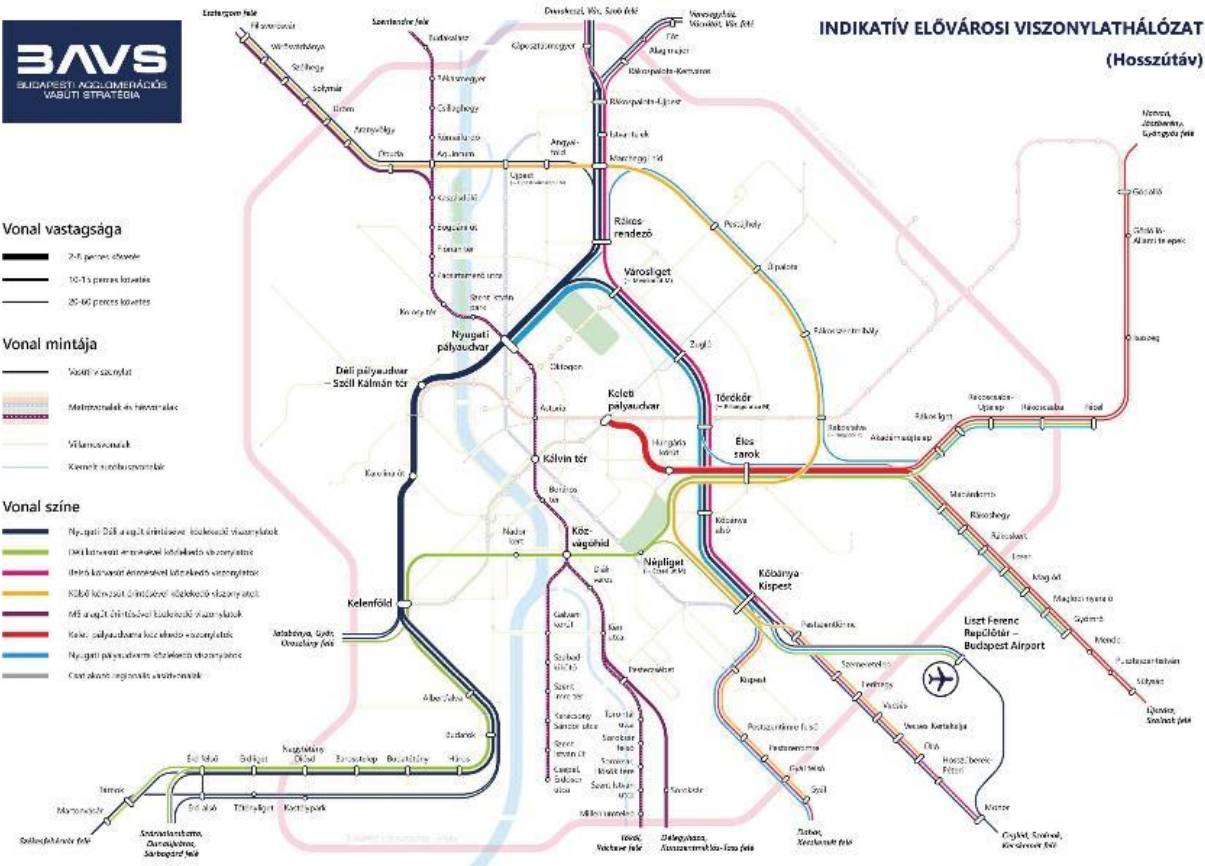
Vonal vastagsága

Vonal mintája

Vonal színe

FELTÉTELEZETT VASÚTI HÁLÓZAT BAVS INDIKATÍV VISZONYLATHÁLÓZAT

Óránként legalább 4 vonat minden elővárosi vonalon

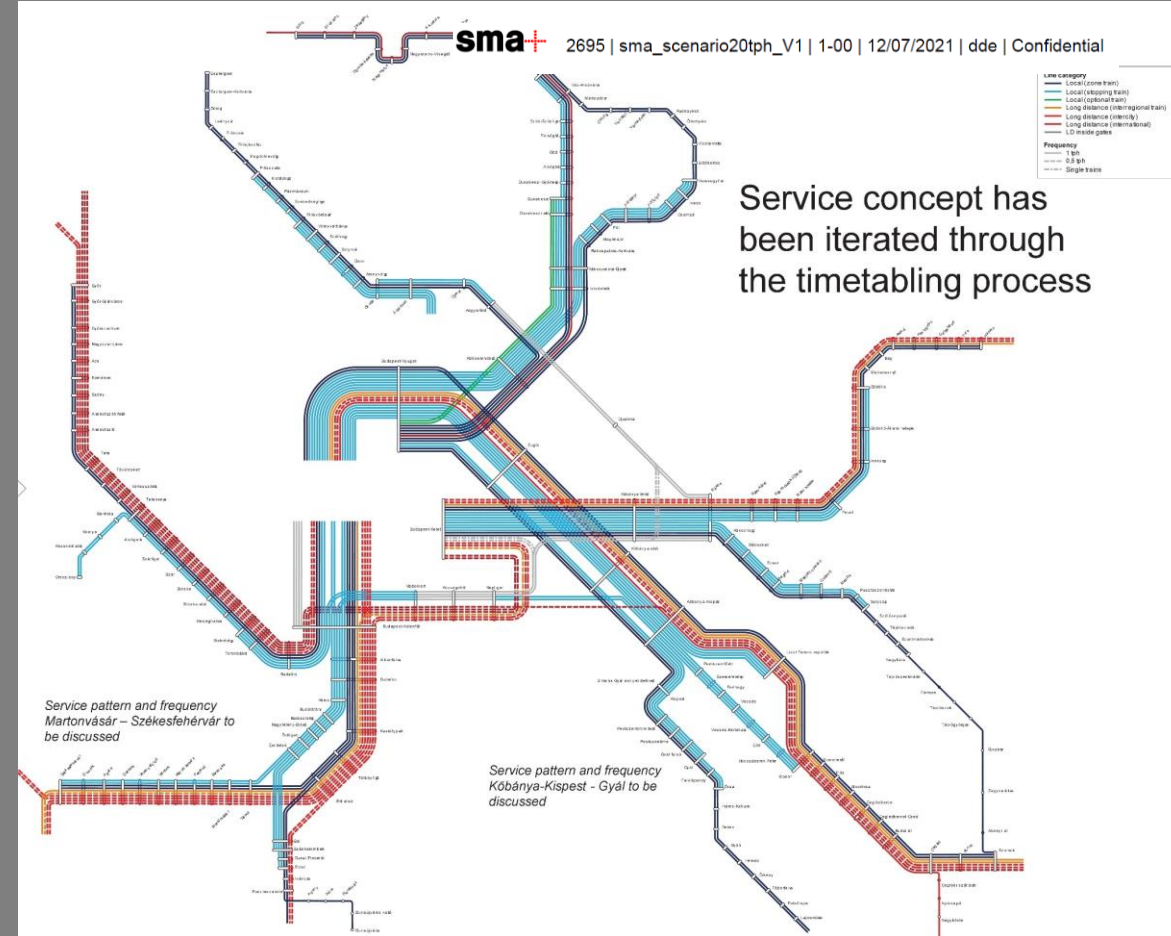
Legalább 3 metróvonal elérése minden vasútvonalról

Egységes, közös elektronikus jegyrendszer

BAVS menedzsment intézkedések

- Amik alapján feltételezhető a vasút integrációja a városi közlekedésbe
- Egyenletes, stabil, kiszámítható, megbízható közlekedés
- Tarifa és egyéb adminisztratív gátja nincs a rugalmas vasút használatnak, átszállásnak

Service concept has been iterated through the timetabling process

Service pattern and frequency Martonvásár – Székesfehérvár to be discussed

Service pattern and frequency Kőbánya-Kispest - Gyal to be discussed

A FÖLD ALATTI ALAGÚT „MADÁRTÁVLABÓL”

4 LÉPCSŐS MODELL

PROJEKT KÖRNYEZET

Távlati nélküle MTX

Távlati MTX

- Demográfia
- Motorizáció
- Területi változások

Jelen MTX

Területfejlesztések MTX

- Barnamezős vasúti területek beépítése
- Egyéb magán, állami projektek

Hálózat fejlesztés MTX

- Intézkedések: forgalomcsillapítás, parkolás
- Közúti: utas, hidak, autópályák
- Közösségi közlekedés: vasút, metró, villamos

Távlati Vele MTX

Távlati nélküle plusz

Szétoztás miatt átrendeződők

Módváltók

Országos modellből személygépkocsiról módváltók

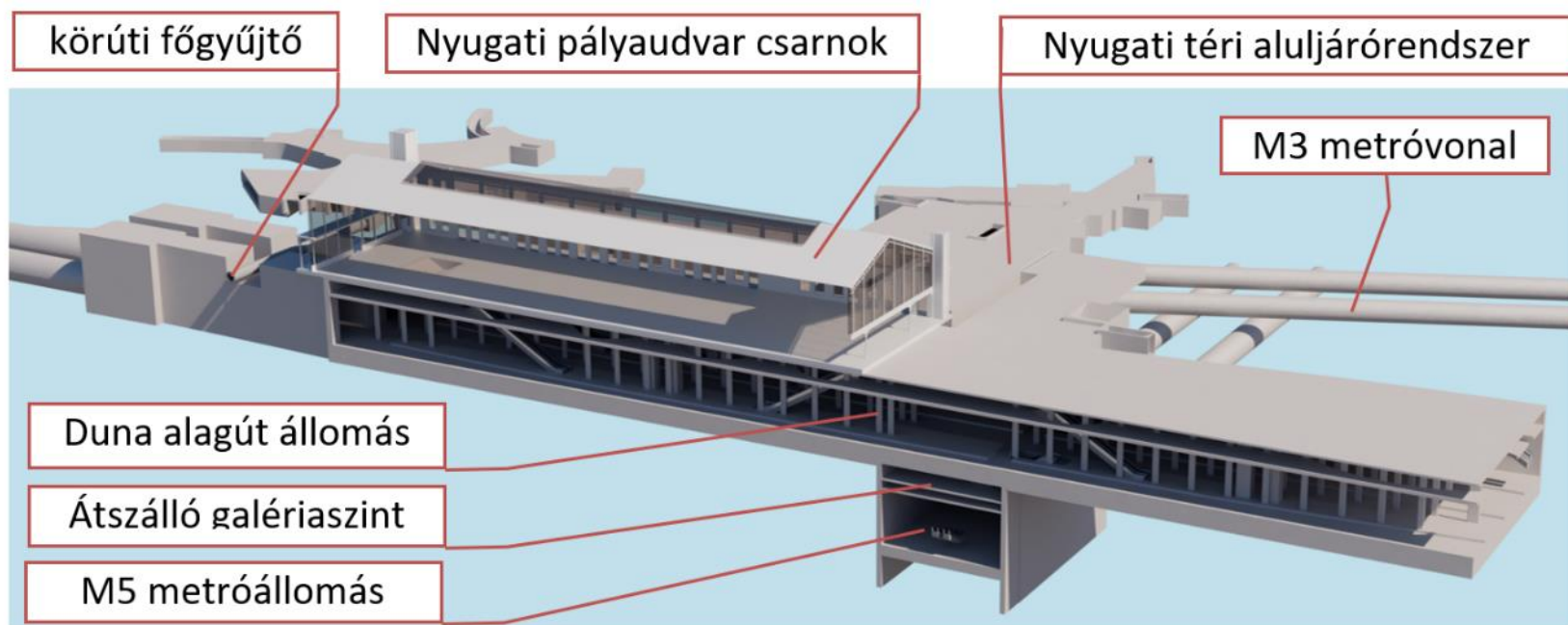
Execution	Active	Procedure	Reference object(s)	Variant/file	Comment
▶	☒	Init assignment		All	
	☒	Open matrix	23_KK_ATR	23_KK_ATR	átrendeződő mtx
	☒	Open matrix	24_KK_MOD	24_KK_MOD.mtx	módváltó mtx
	☒	Combination of matrices and vectors	Matrix([NO] = 24):=Matrix([NO] = 24)+Matrix(		24_KK_MOD modvalto+orszagos
	☒	Combination of matrices and vectors	Matrix([NO] = 1):=if(Matrix([NO] = 1)+Matrix([		SZGK+ingatlan+halozat+modvalto+NSV
	☒	Combination of matrices and vectors	Matrix([NO] = 7):= if(Matrix([NO] = 7)+Matrix(		KK+ingatlan+halozat+atrendezodo+NSV
	☒	Group Útdí	8 - 57		Útdí

MÉRETEZÉSI KÉRDÉSEK

NYUGATI PÁLYAUDVAR

2050. évi, V2c menetrend Duna-alagút és H567 összekötés		Nyugati tér csomópont								
		Hova								
	utas/nap	Felszín, gyalog	Nagyvasút felszín	Nagyvasút mélyállomás	H567 HÉV	M3	4-6 körúti villamos	Bajcsy Zsilinszky út villamos	Autóbusz/Trolibusz	Összesen
Honnan	Felszín, gyalog	-	6 000	8 000	14 000	22 000	9 000	6 000	1 000	66 000
	Nagyvasút felszín	6 000	1 000	4 000	3 000	3 000	3 000	1 000	1 000	22 000
	Nagyvasút mélyállomás	9 000	2 000	4 000	9 000	7 000	4 000	3 000	1 000	39 000
	H567 HÉV	13 000	2 000	7 000	0	9 000	3 000	4 000	0	38 000
	M3	19 000	2 000	5 000	8 000	0	9 000	1 000	1 000	45 000
	4-6 körúti villamos	9 000	2 000	3 000	2 000	8 000	0	6 000	0	30 000
	Bajcsy Zsilinszky út villamos	5 000	0	2 000	3 000	1 000	5 000	0	1 000	17 000
	Autóbusz/Trolibusz	1 000	0	1 000	1 000	1 000	0	1 000	0	5 000
	Összesen	62 000	15 000	34 000	40 000	51 000	33 000	22 000	5 000	262 000

Ebből készültek a mozgólépcsők méretezéséhez szükséges utasforgalmak

A HASZNOK HÁROM SZINTJE

Level1: A hatékonyabb közlekedési rendszer – direkt használói hasznok és externáliák

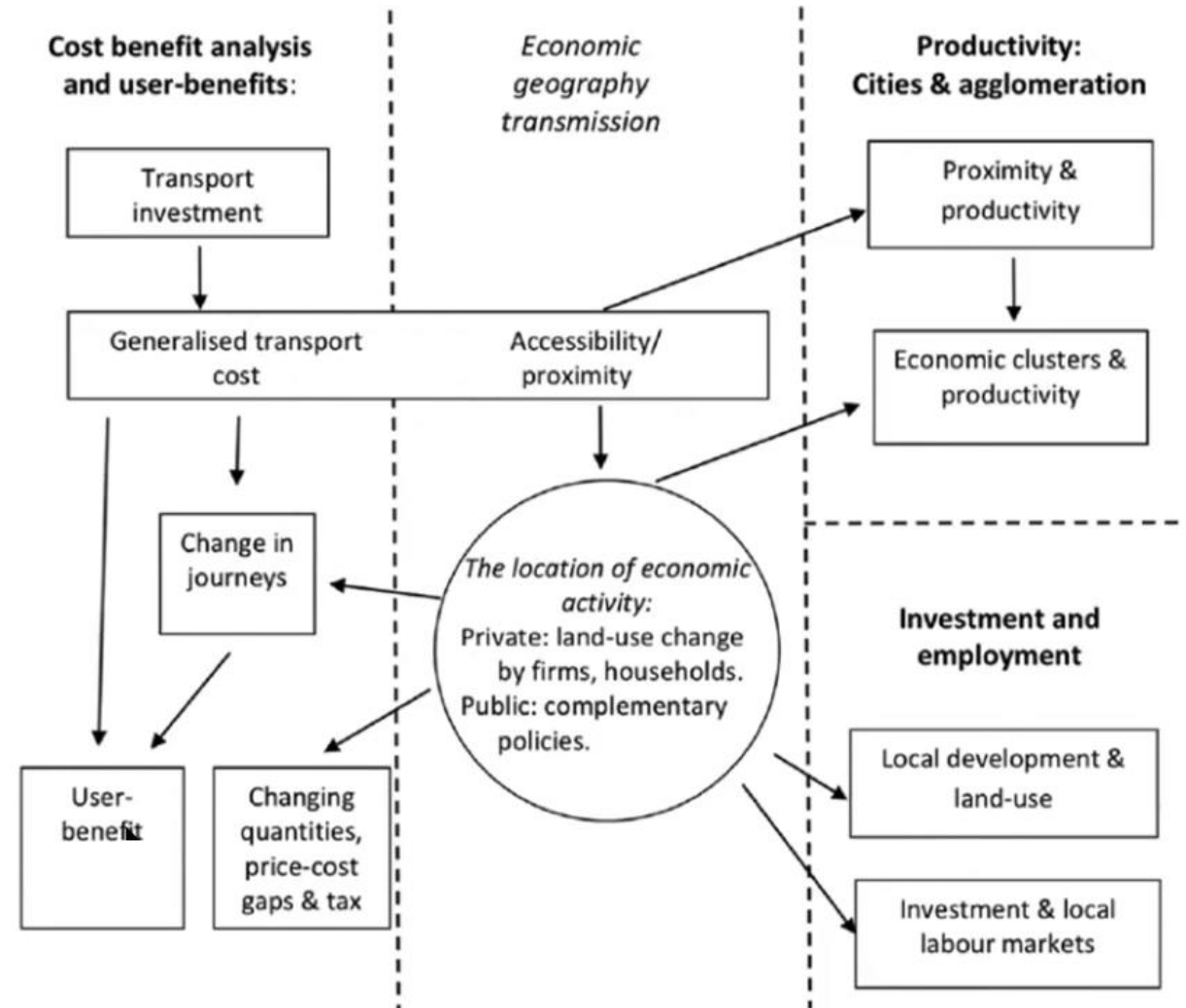
Level2: A térségek elérhetőségváltozásának (az effektív sűrűség változás) hatásai:

- Agglomerációs hasznok,
- Munkakínálat növekedés hasznai és
- Piactorzulások csökkenése

Level3: dinamikus hatások – az idővel változó gazdasági térszerkezet hatásai:

- Klaszteresedés
- Lakossági költözés
- Fejlesztési területek felszabadulása

WEB (Wider Economic Benefits) = Level2 + Level3

3. SZINTŰ HATÁSOK – HOSSZÚ TÁVON ÁTRENDEZŐDŐ TÉRSZERKEZET

1. Klaszteresedés – egymás közelébe helyezik át telephelyüket a vállalkozások:

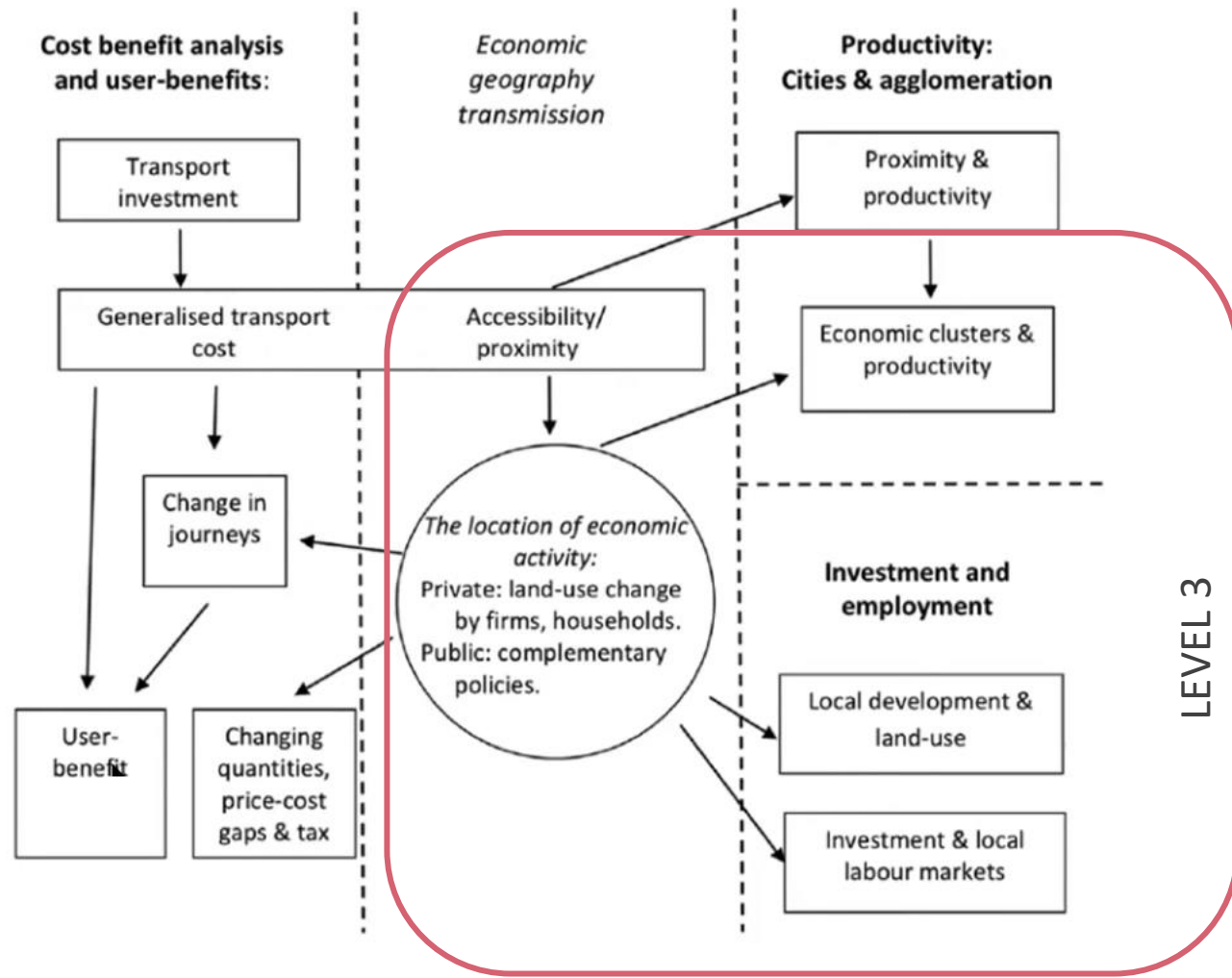
- Intenzívebbé válik az agglomerációs hatás (+),
- Tovább csökken a piactorzítás (+/-)

2. Foglalkoztatási kínálat átrendeződés – a megállók közelébe költöznek

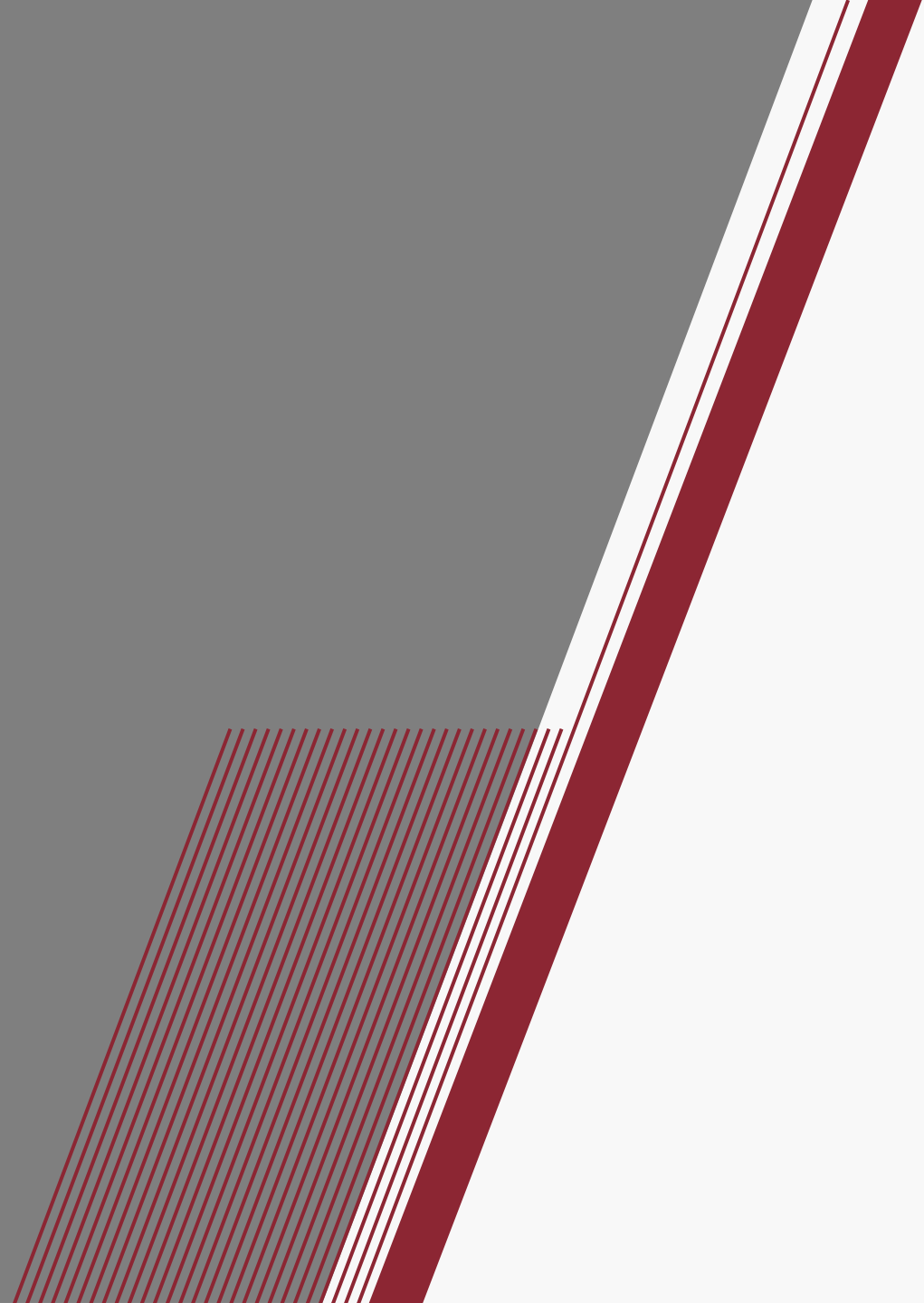
- Erősödik a skill match (+) és
- A piactorzítás tovább csökken (+/-)

Becslése: mikromodellezéssel

3. Fejlesztési telkek mobilizálás: felszabaduló vasúti telkek, korábbi zárványtelkek elérhetőségének javulása

H5-H6/H7 VONALAK ÖSSZEKÖTÉSE

ÁTTEKINTŐ

1

A SZUBURBANIZÁCIÓS MOBILITÁSI FESZÜLTSÉGET ORVOSOLNI KELL

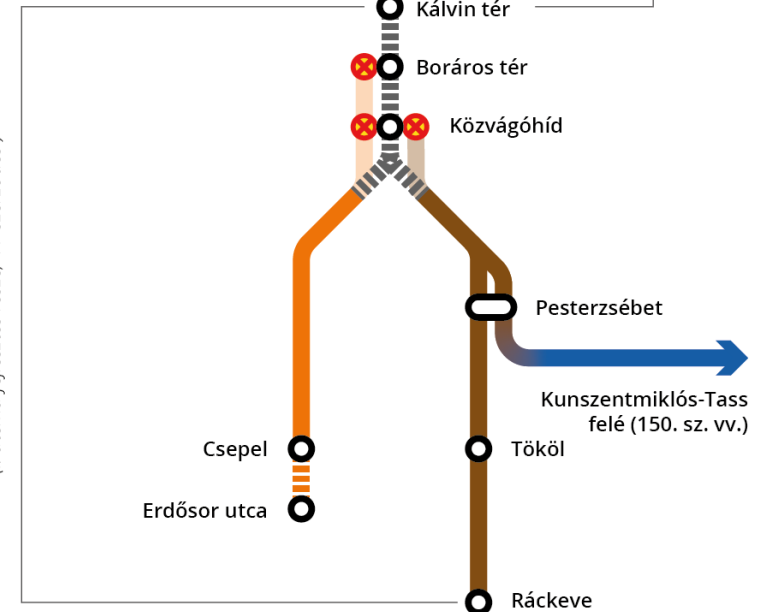
2

A HÉV VONALAK FELÚJÍTÁSRA SZORULNAK

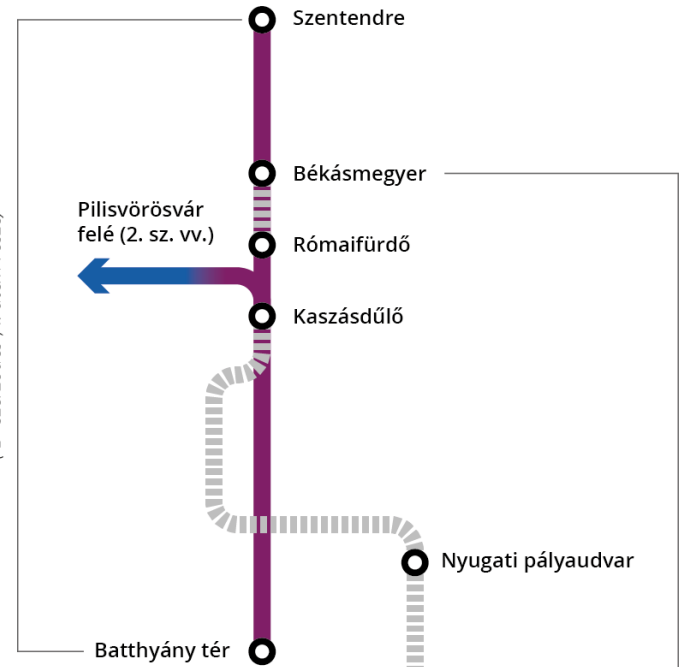
3

VÁROSFEJLESZTÉSI, URBANISZTIKAI CÉLKÉNT FOGALMAZÓDOTT MEG

H6/H7 HÉV felújítása a teljes szakaszon, meghosszabbítás a Kálvin térig és az Erdősor utcáig (kijárással a 150-es vasútvonalra) (I. ütemű fejlesztés része, "A" szerződés)

H5 HÉV felújítása a Batthyány tér és Szentendre között (kijárással a 2-es vasútvonalra) ("B" szerződés, I. ütem része)

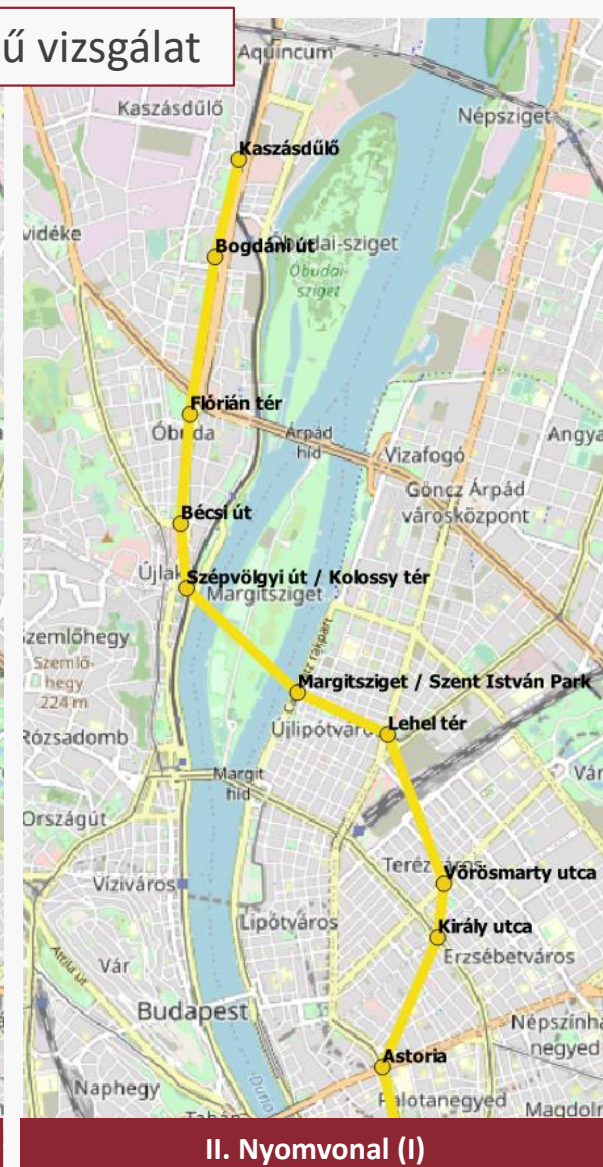
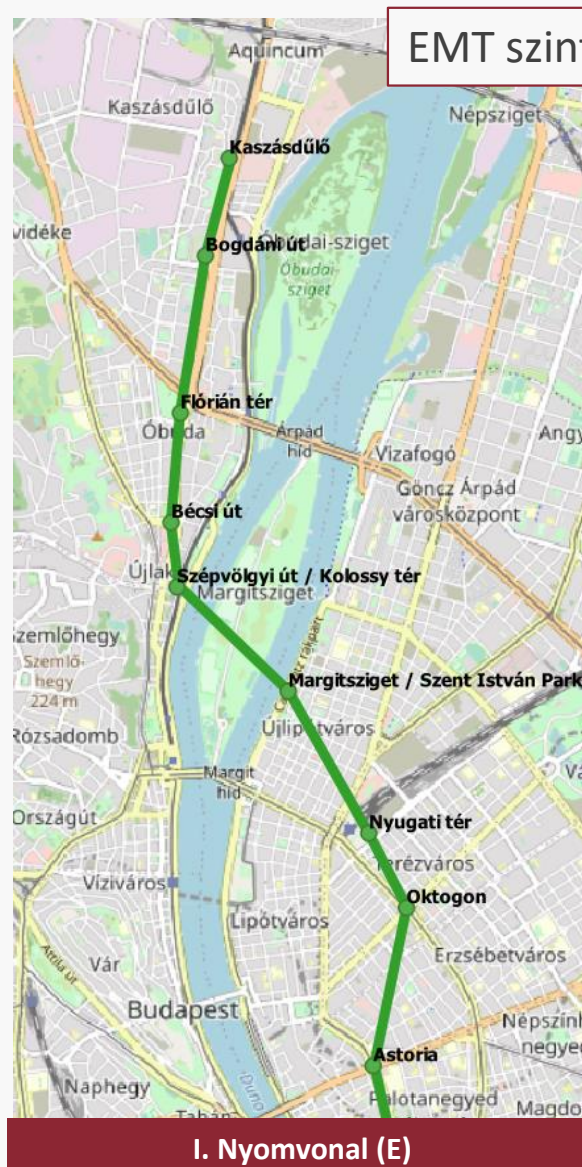
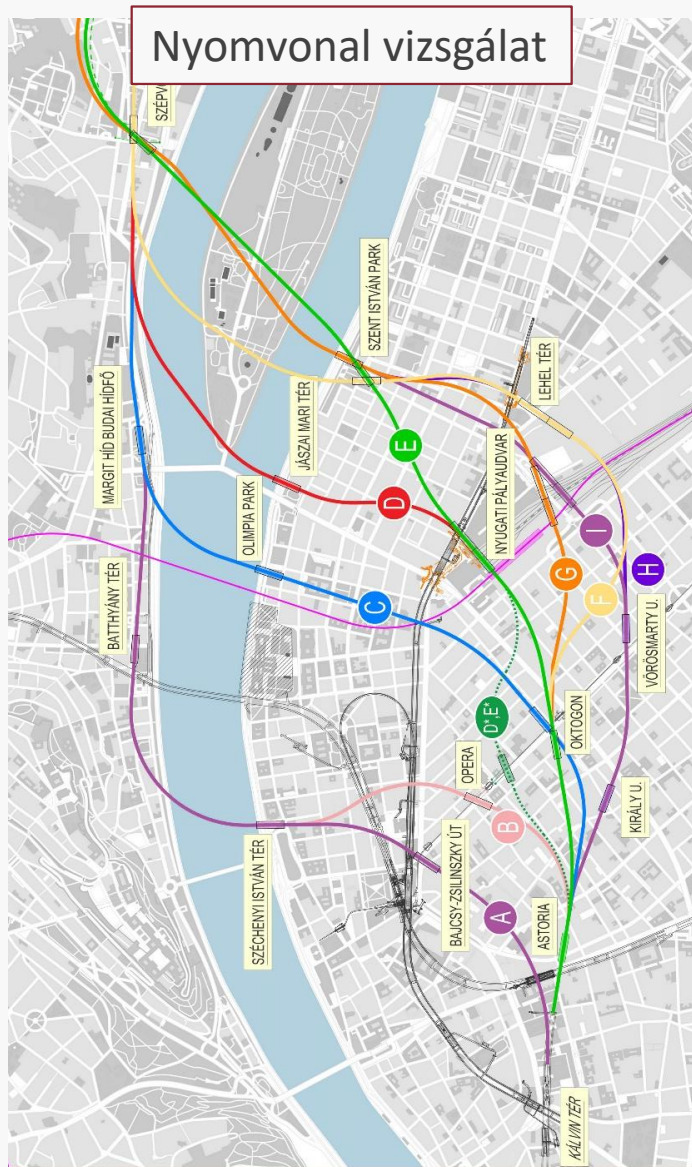

H5-H6/H7 HÉV-vonalak összekötése a Belvároson át, Kaszásdűlő-Békásmegyér szakasz átalakítása ("C" szerződés, II. ütem része)

Mélyvezetési új szakasz

Mélyvezetési új szakasz

VÁLTOZATOK ELEMZÉSE

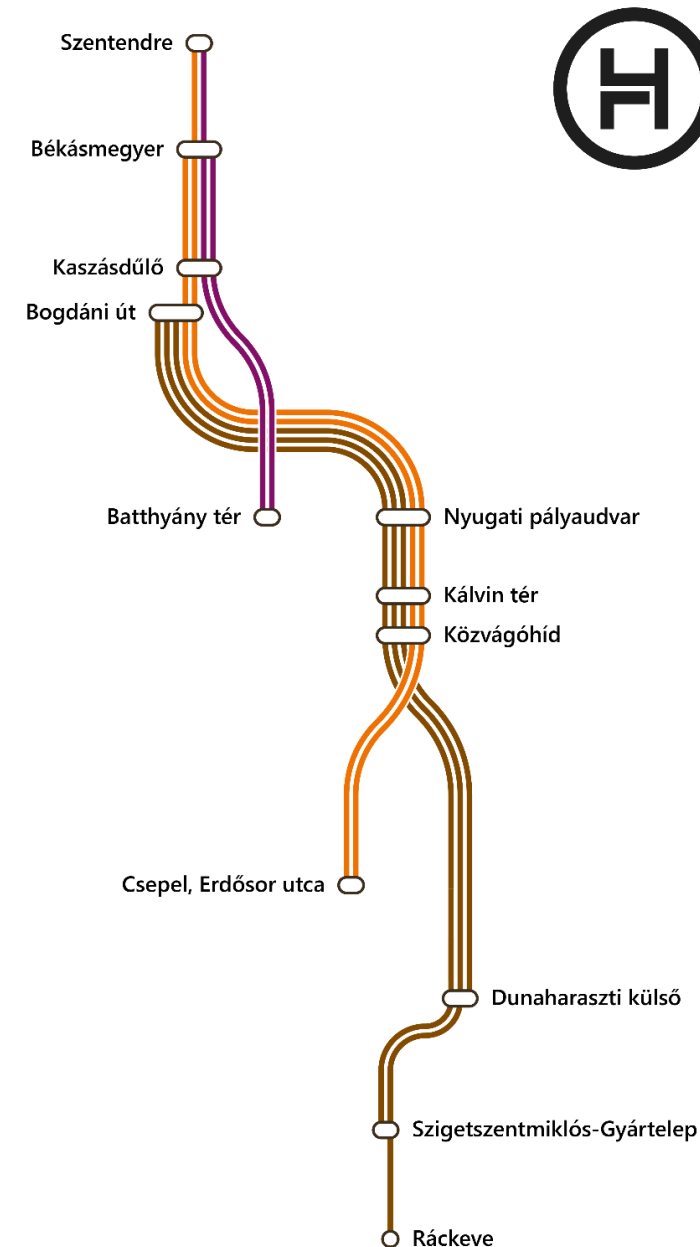
MŰKÖDTETÉSI KONCEPCIÓ

BETÉTJÁRAT KIALAKÍTÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI

- Forgalmi igények
- Működtetési költség
- Működtetési szempontok

További vizsgálatot igényel, hogy a Bogdáni úti betétjáratok továbbközlekedjenek-e Békásmegyorig vagy M0 P+R-ig

Viszonylat	Napi menetszám
Batthyány tér - Békásmegyer	48+48
Batthyány tér - Szentendre	48+48
Bogdáni út – Dunaharaszti külső	24+24
Bogdáni út - Ráckeve	48+48
Bogdáni út - Szigetszentmiklós-Gyártelep	48+48
Csepel - Békásmegyer	96+96
Csepel - Szentendre	72+72

EFM – NÉGYLÉPCSŐS MODELL FELKÉSZÍTÉSE A P+R ÉS B+R VIZSGÁLATOKRA

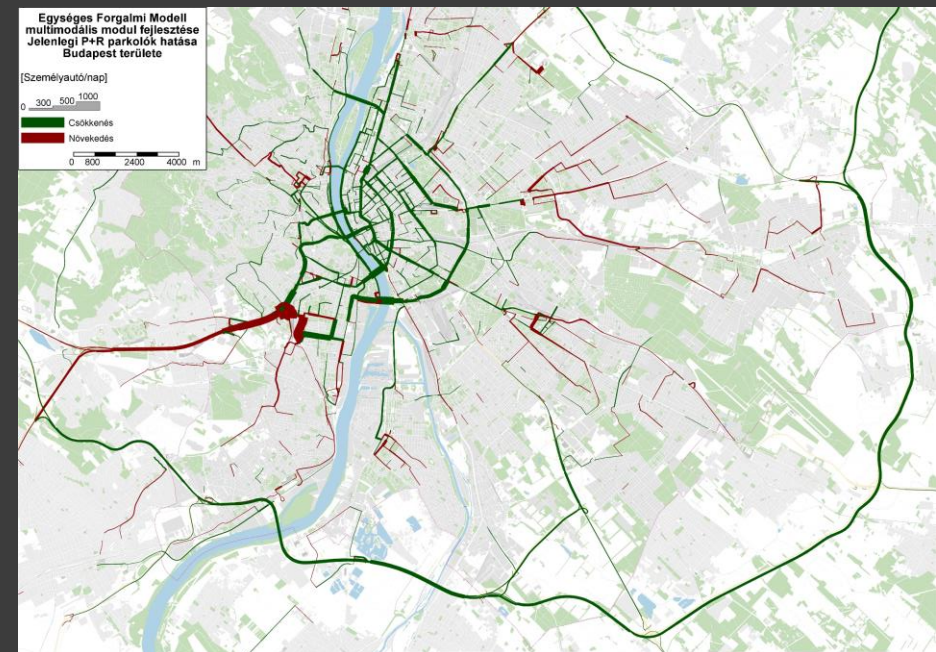
A projekt rávilágított a P+R és B+R utazások kezelésének szükségességére, melyet a BKK Zrt. megrendelt, a Főmterv Zrt. megvalósított

• P+R MODUL

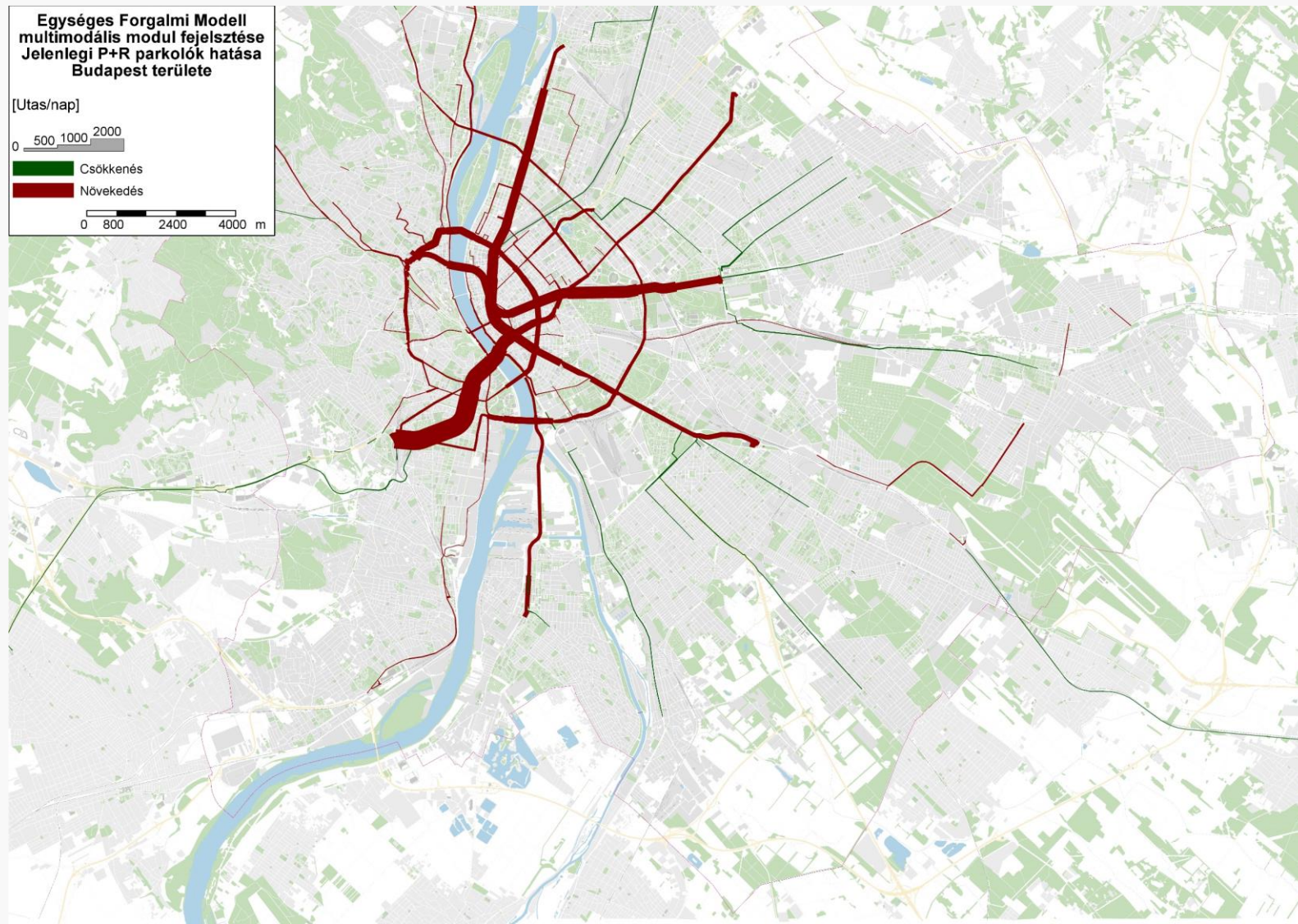
- Budapest területe
  - Parkoló vizsgálatra használható
  - Területi és indokcsoport arányok további kalibrálást igényelnek
- Budapesten kívüli terület
  - Környező településekről irányuló igényeket megmutatja
  - Parkoló település ránhordás hiányzik
  - Haránt irányú kommunikáció hiányzik

• B+R MODUL

- Igények irányultságát megmutatja
- Egy terület vizsgálatára használható

BUDAPESTEN JELEN P+R ÉS EGYÉB PARKOLÓK HATÁSAI A KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSI FORGALOMRA

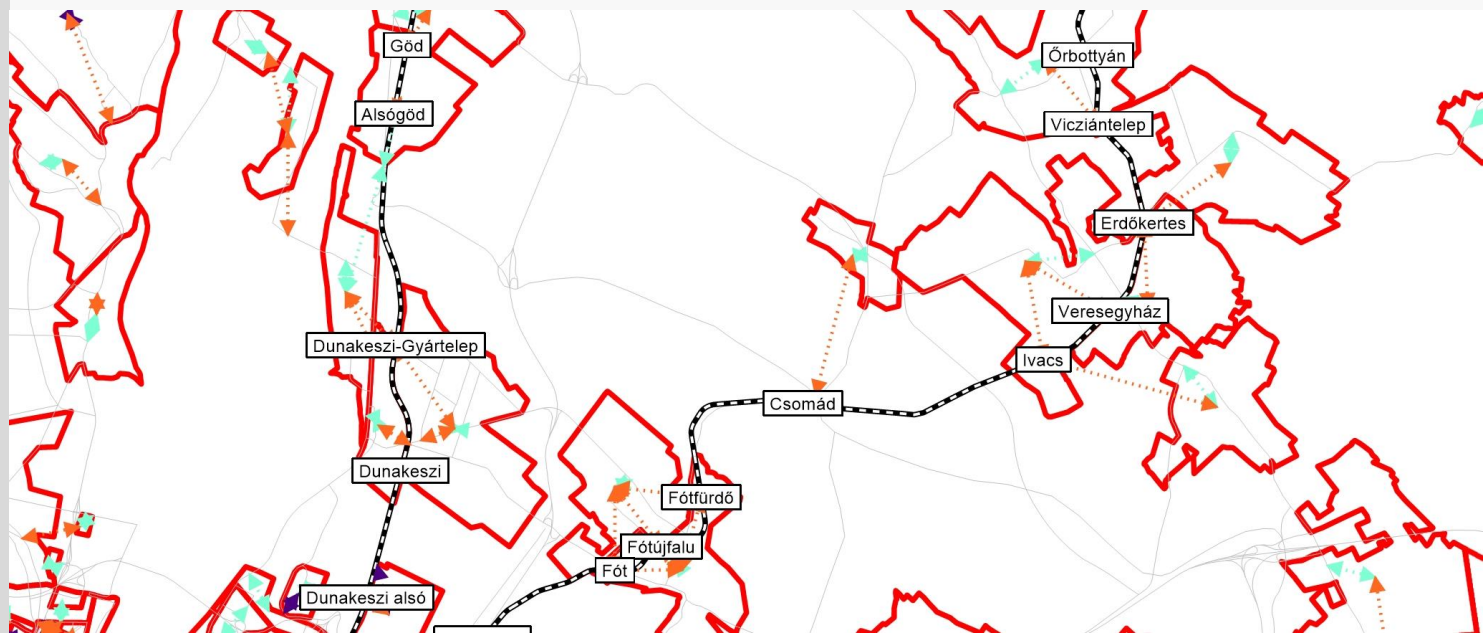
Nő a kötöttpályás közlekedés használata a belső területeken
Kívül a ráhordó autóbusz járat forgalma csökken, ami nem feltétlen hasznos

71. SZ. VASÚTVONAL

71. SZ. VASÚTVONAL

- Budapest agglomerációját és elővárosát feltáró vasútvonal fejlesztési terveihez köthető utasforgalmi modellezés kihívásai.
- Utasforgalmi modellezési feladat: 71 sz. vasútvonal felújítása
- EFM modell tulajdonságok
  - Agglomerációban községenként egy körzet, nagyobb települések több körzet
  - Egy körzethez akár több megállóhely tartozik pl.: Fót, Fótújfalu, Fótfürdő
  - Egy megállóhelyhez több körzet is kapcsolható pl.: Veresegyház, Szada
  - Egy körzet forgalmi igényei nem feltétlen a körzetben található megállóhelyhez kapcsolható pl.: Vácrátót
- Keresleti igények
  - EFM alapadatainak pontosítása
- Új vizsgálatok:
  - Mobilcella alapú geolokációs elemzések
  - Menetrend alapú ráterhelés

MIT VÁRUNK A MODELLTŐL? MIK A VIZSGÁLATI KÉRDÉSEK?

1 Mekkora lesz a megálló utasforgalma a felújítást követően?

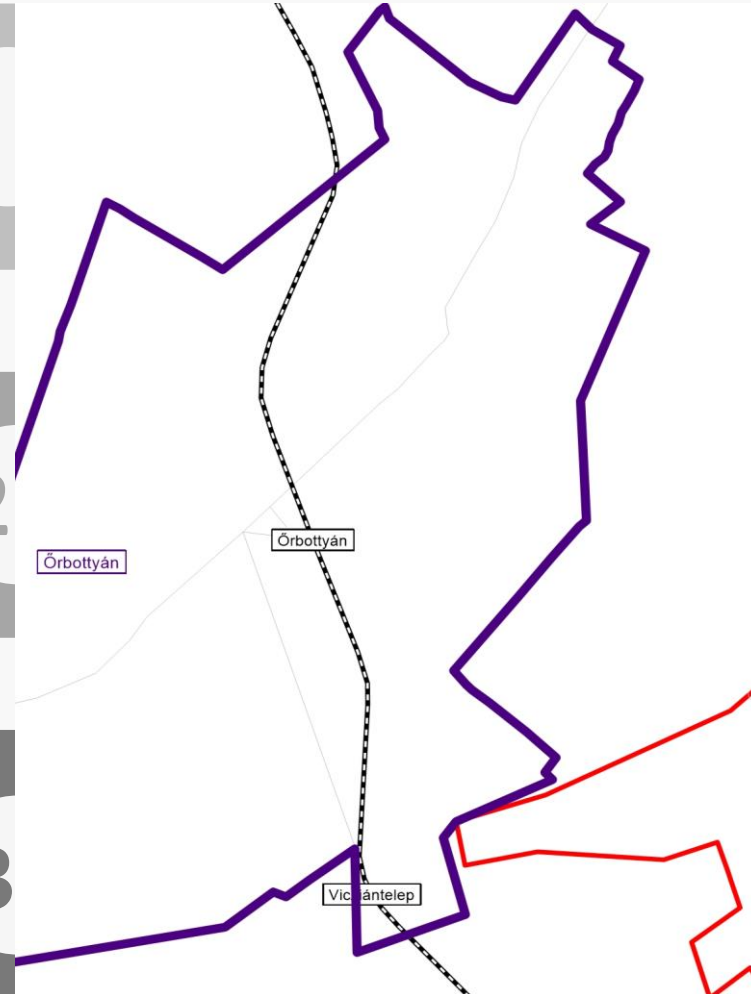
1

2 Mennyien fogják letenni az autójukat és átülni vasútra?

2

3 Mekkora utasforgalomra kell méretezni a peronokat?

3

4

4 Mekkora utaskapacitású járművek szükségesek?

5

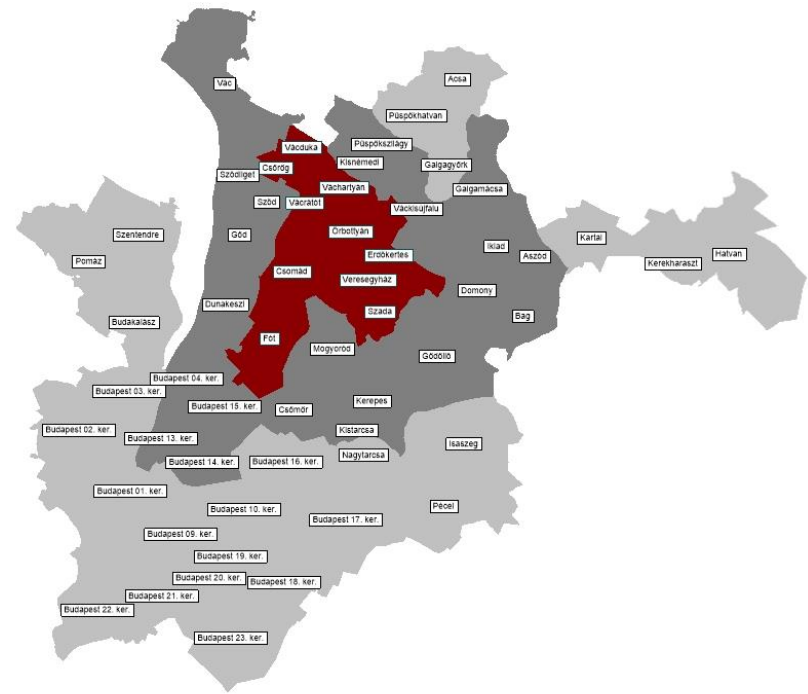
5 Mekkora lesz a vonal utasforgalma?

6

6 Hogyan változik a vizsgálati területen a közúti forgalom az új külön szintű kereszteződések hatására?

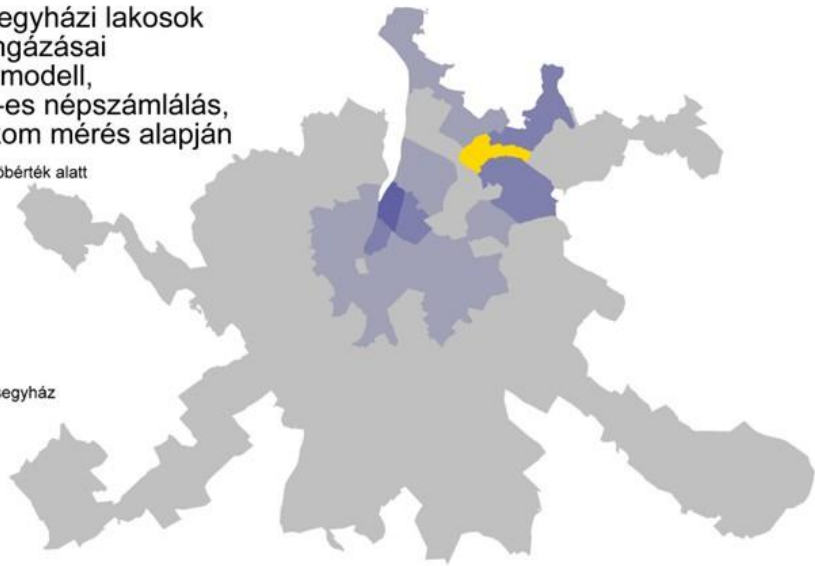
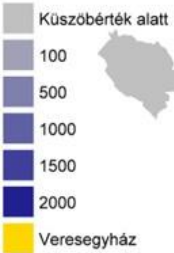
MOBILCELLA ALAPÚ GEOLOKÁCIÓS ELEMZÉSEK

- 3 adatforrást hasonlítottunk össze:
- Egységes Forgalmi Modell SV05
- Főként a Budapesten belüli utazások leképezésére készült, az egyéb irányultságú utazások esetén pontatlan, kiváltképp agglomerációból agglomerációba történő utazások esetén
- Nem ismert melyek a lakásbázisú utazások, tehát az adott településről hazaingázók is megjelennek ingázóként a helyi lakosok ingázásán felül
- Helyi, településen (zónán) belüli utazásokat nem tartalmazza
- KSH 2011-es census
- Csak a munka és iskola célú ingázásokat mutatja
- Csak a település lakosaira vonatkozik
- Telekom mérés
- Minden településről kiinduló utazást tartalmaz
- Ismert mely utazások lakásbázisúak

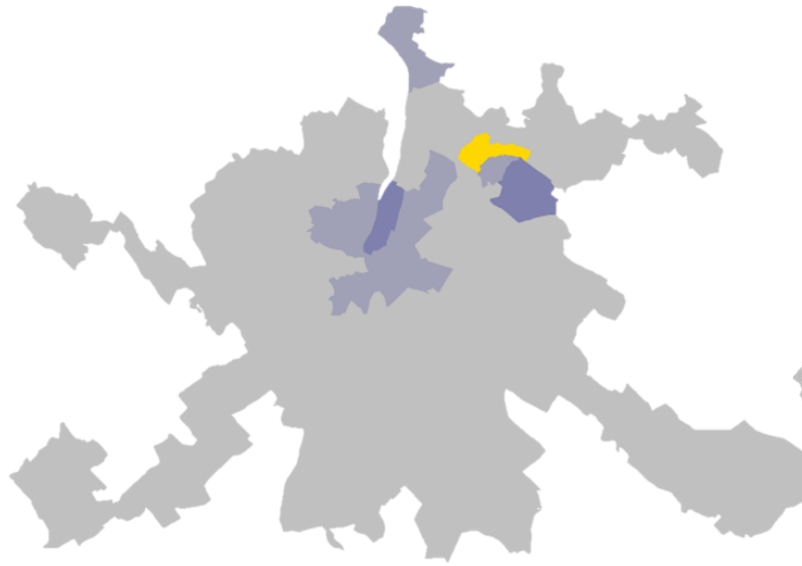

INGÁZÁSI ADATOK VIZSGÁLATA: VERESEGYHÁZ

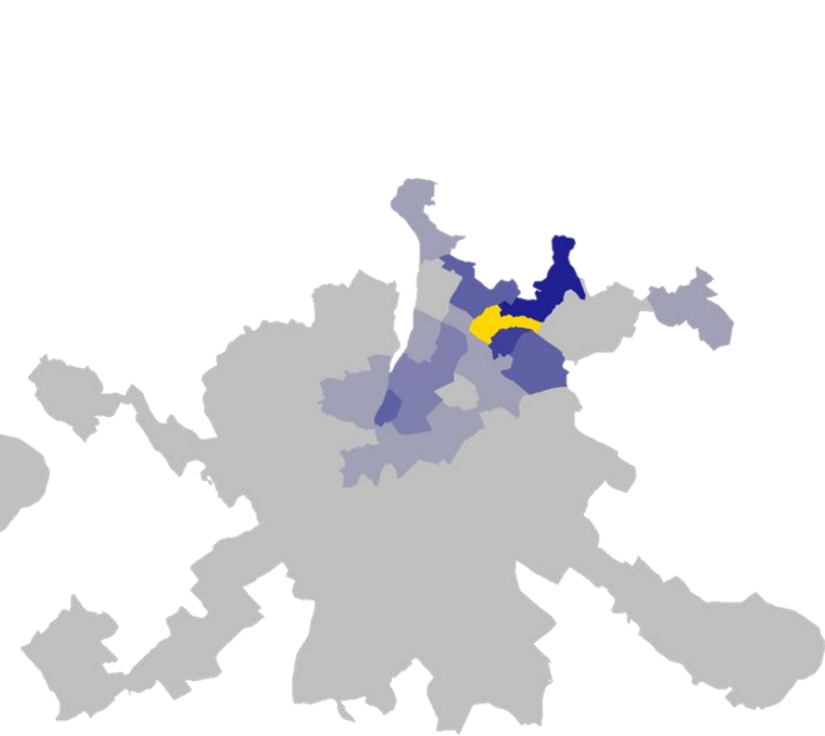
Veresegyházi lakosok
napi ingázásai
-EFM modell,
-2011-es népszámlálás,
-Telekom mérés alapján

EFM modell

KSH – 2011-es népszámlálás

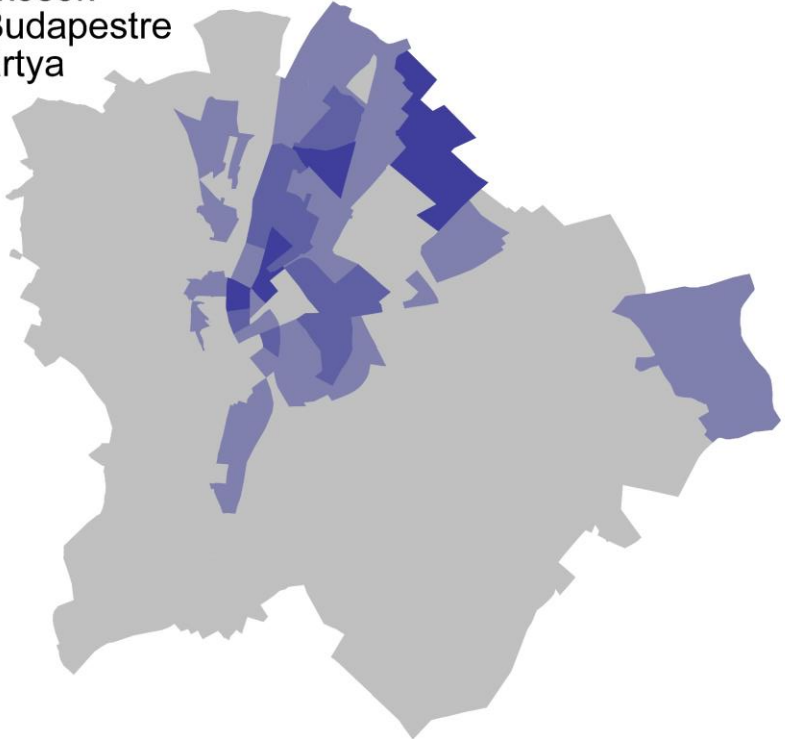
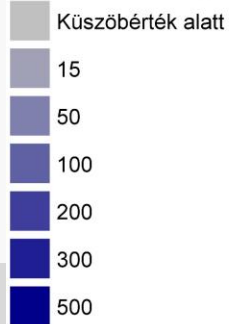

Telekom mérés alapján

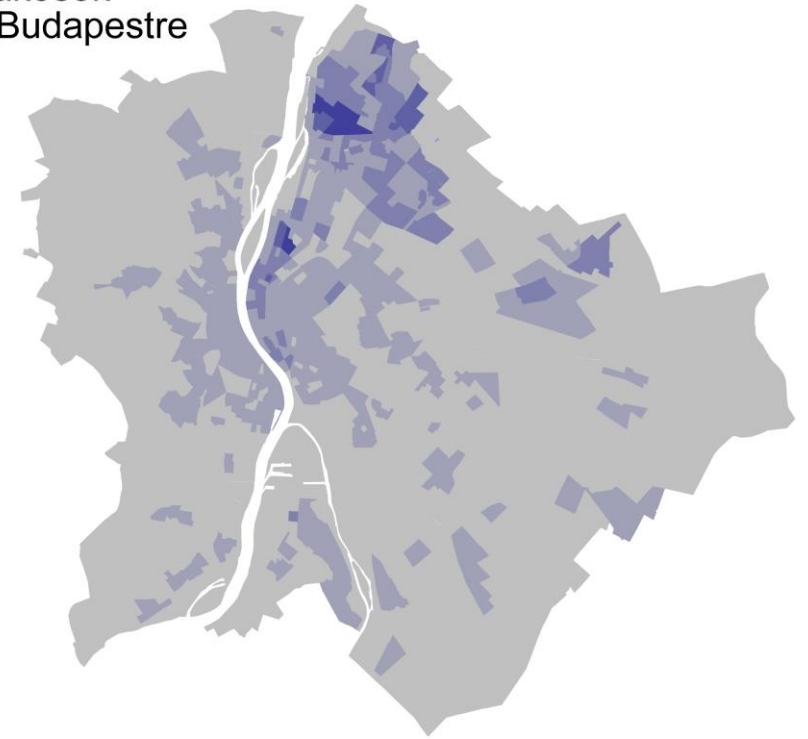

INGÁZÁSI ADATOK VIZSGÁLATA: VERESEGYHÁZ

Veresegyházi lakosok napi ingázásai Budapestre Telekom SIM-kártya adatok alapján

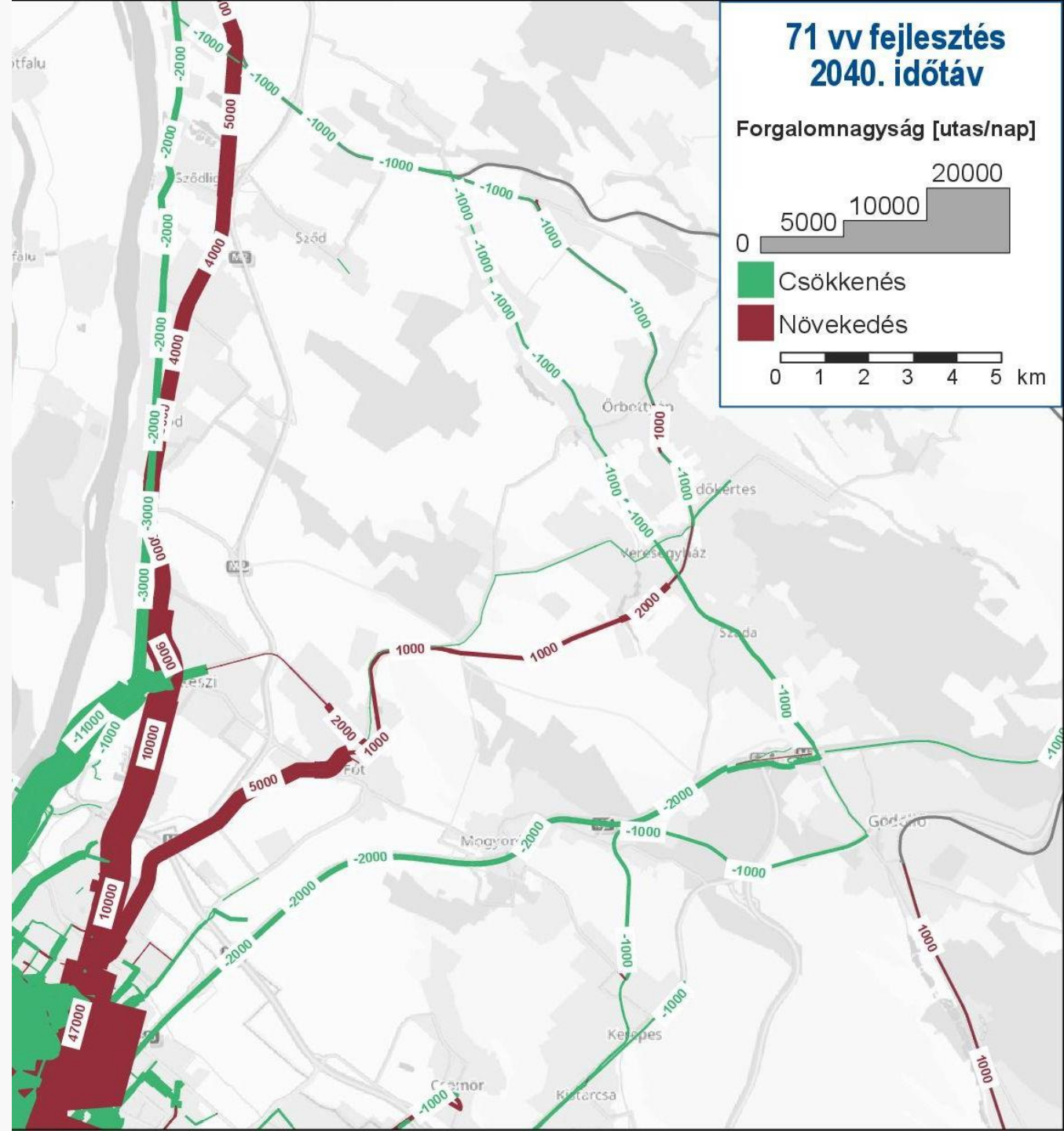

Veresegyházi lakosok napi ingázásai Budapestre EFM alapján

MENETREND ALAPÚ RÁTERHELÉS

- Ahol kinullázásra került a követési idő, ott a menetrend alapján terhelődik rá a hálózatra
- Az utasforgalom jobban eloszlik
- Pontosabb utasszám kalkulálható csúcsidőben a járműre
- Összességében nagyobb a vonal utasforgalma
- A Timetable-based és Headway-based ráterhelési eljárás eredményeinek különbségét mutatja az ábra.

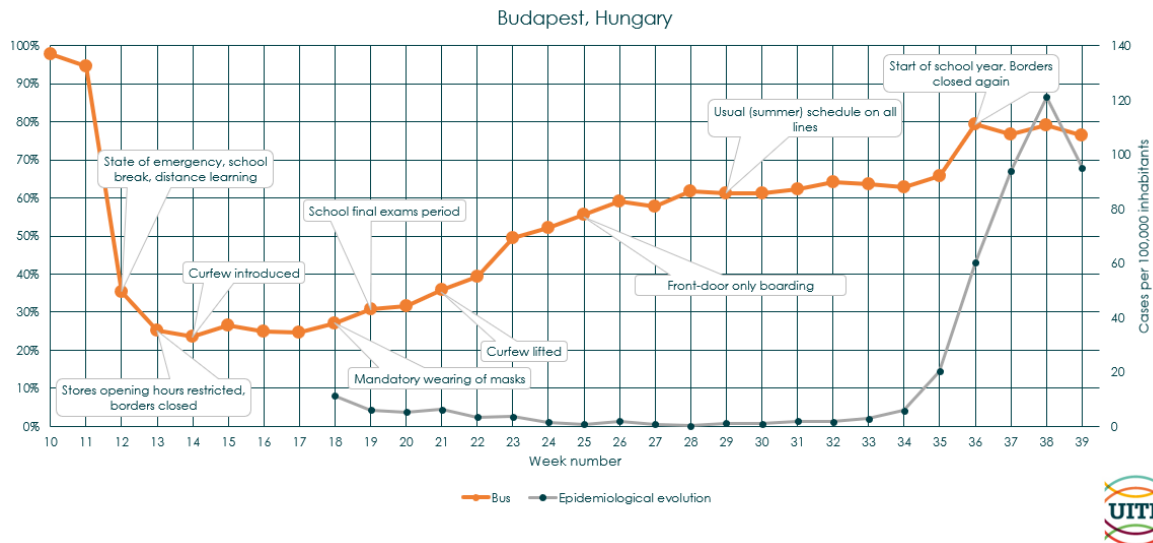

**COVID, ENERGIÁVÁLSÁG, HOME OFFICE
HATÁSA A FORGALMI MODELLEZÉSRE
(ELDOBHATJUK-E A KORÁBBI
MODELLJEINKET?)**

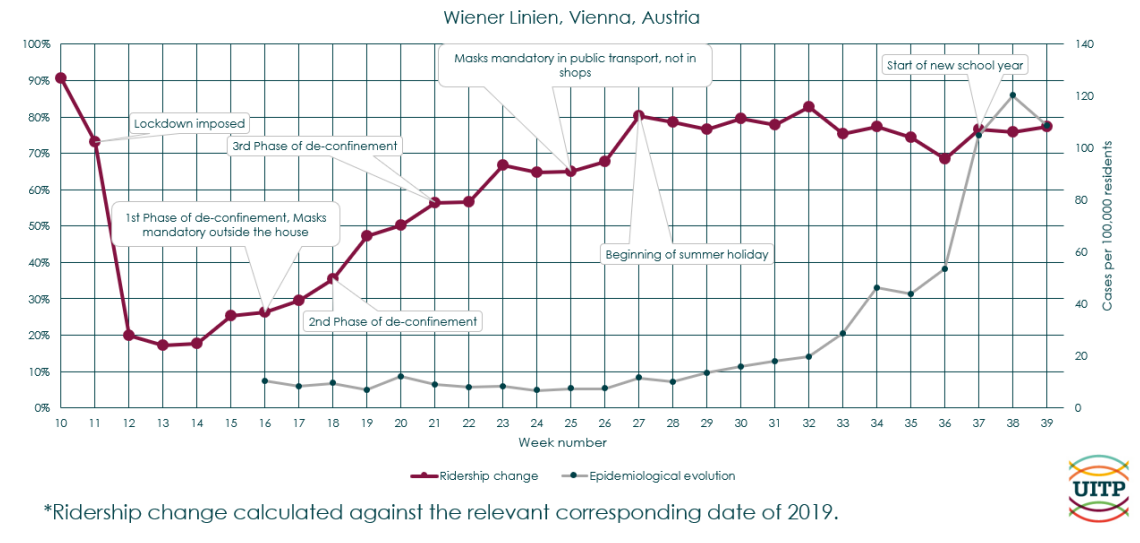

A VÍRUS HATÁSA A NAGYVÁROSI KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSÉRE

- Budapesten a közösségi közlekedés teljesítménye a kezdeti visszaesést követően a korábban jellemző teljesítmény kb. 80%-át érte el szeptemberre (ugyanaz a tendencia jellemző világszerte, például Bécsben is)
- A különböző közlekedési módok utasszámát világviszonylatban vizsgálva leginkább a metrók (elővárosi vasutak) utasszáma esett vissza nagyobb mértékben, az autóbuszok és villamosok utasszáma kevésbé. Ennek oka lehet a zsúfoltságtól való féltés, de a hosszútávú utazások csökkenése is.

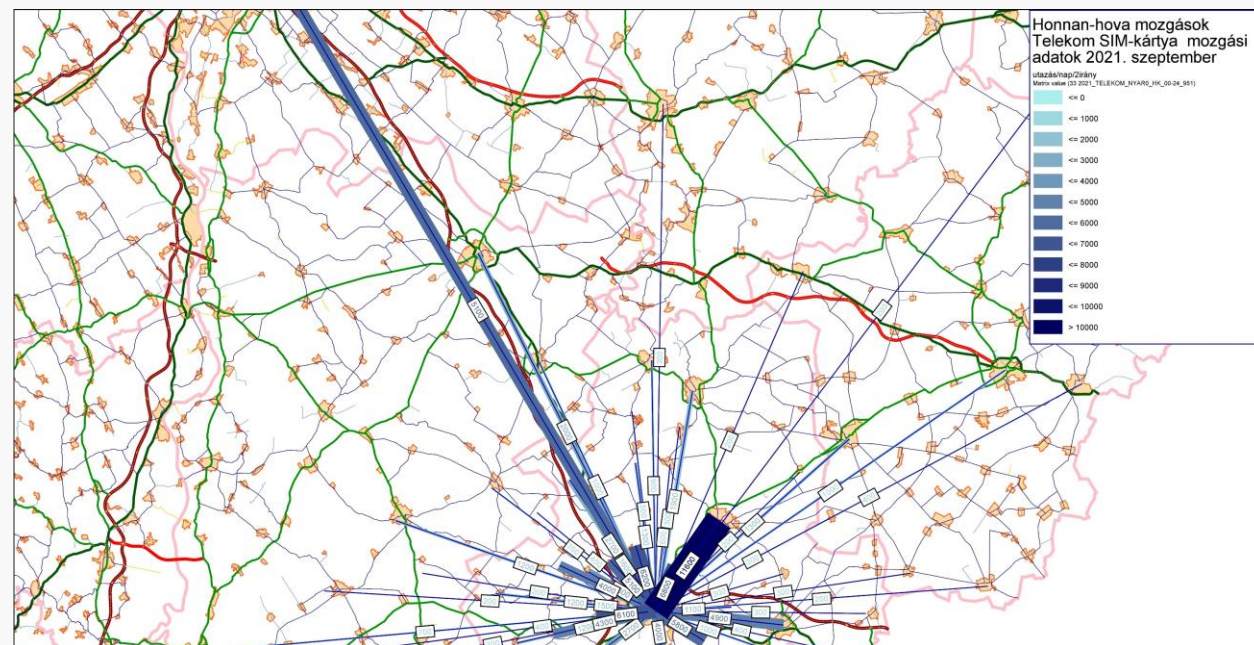
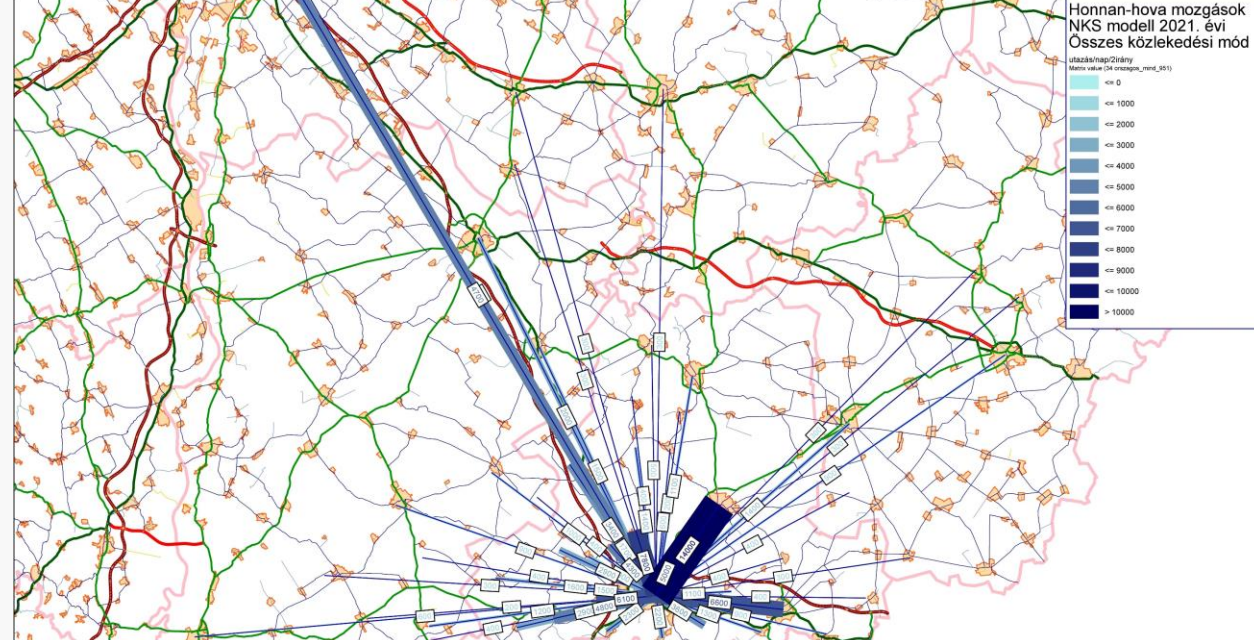
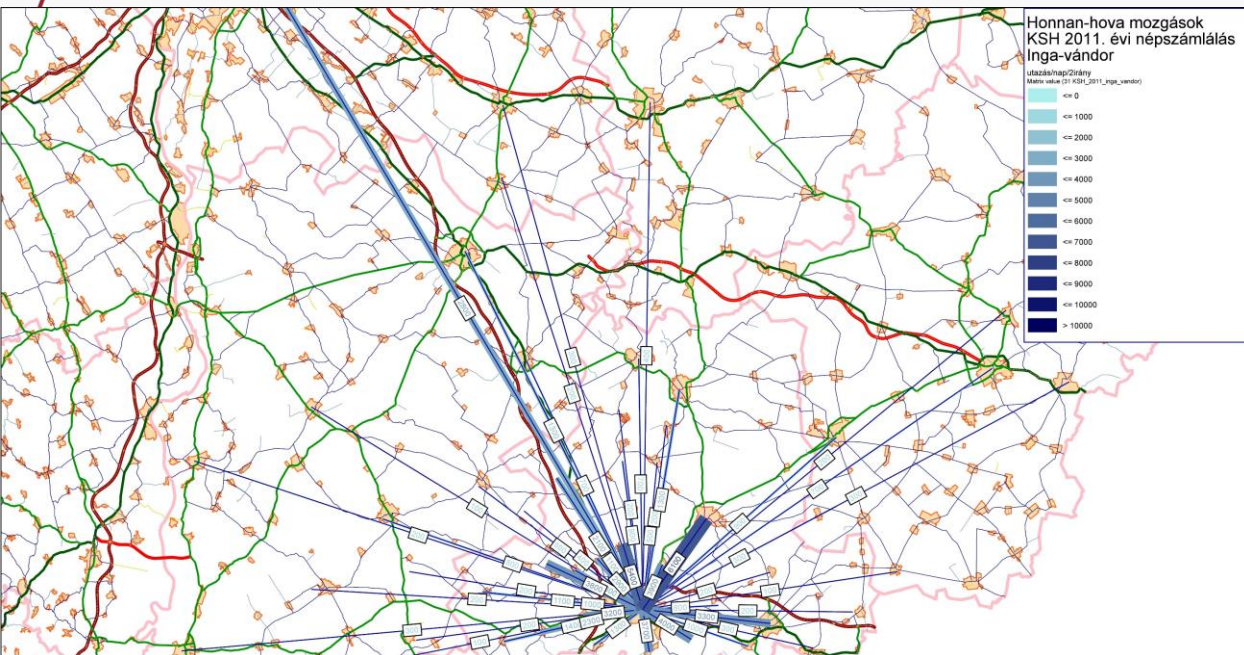
Az utasszám változása Budapest autóbuzsközlekedésében
(forrás: UITP, 2020)

*Ridership change calculated against the relevant corresponding date of 2019.

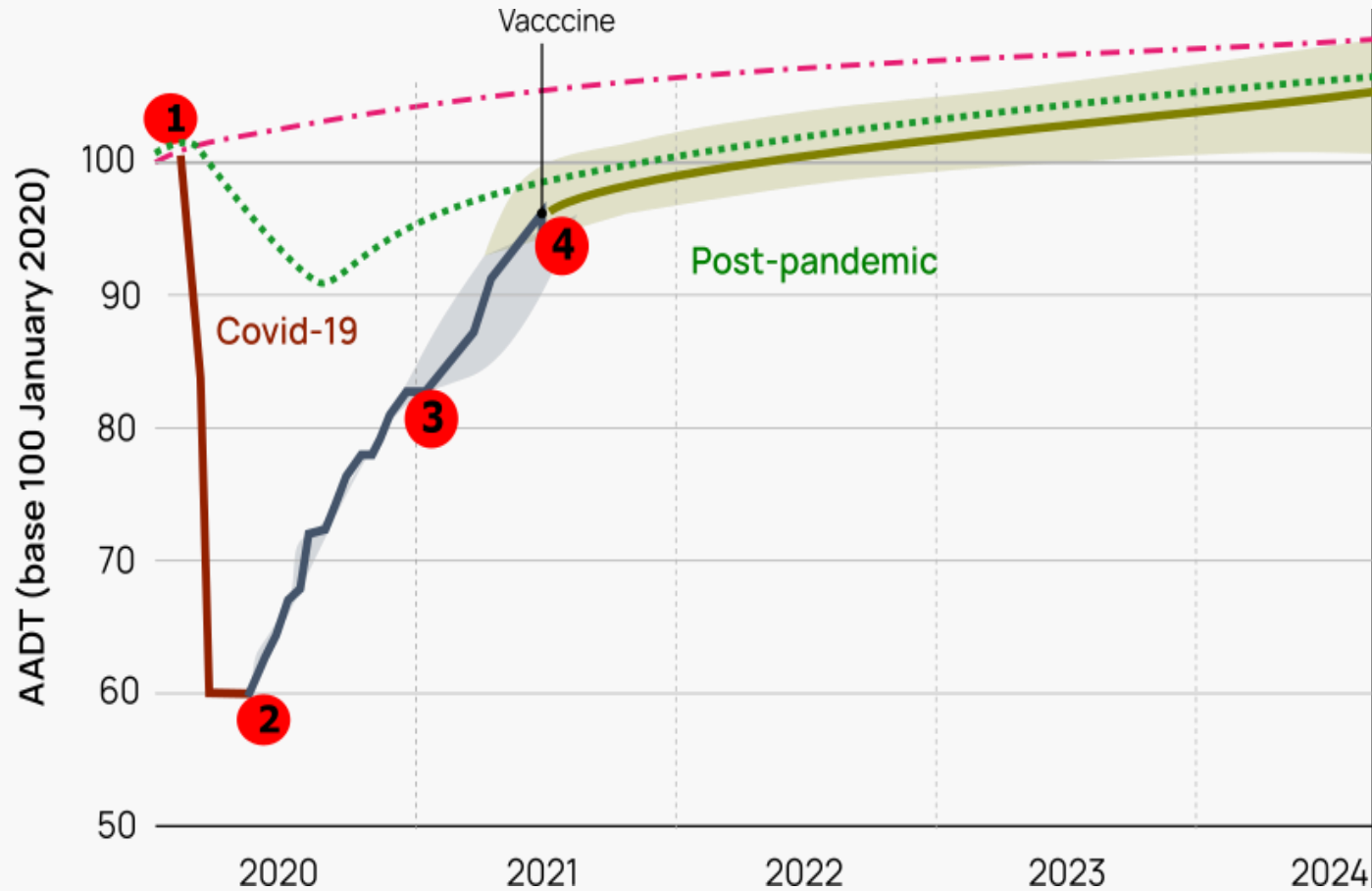
Az utasszám változása Bécs közlekedésében
(forrás: UITP, 2020)

SZEGED HONNAN-HOVA MOZGÁSOK ELEMZÉSE

- A rendszeres sokszerű változások miatt, szükség van olyan adatgyűjtési módszerekre, amik ezt le tudják követni
- SIM-kártya adatok (jobb alsó sarok) rendszeres gyűjtése és elemzése ad erre lehetőséget. Évente, megegyező módszertannal ismételhetők és összehasonlíthatók
- A 10 éves NKS modell és a 2021-es SIM-kártya adatok hasonló képet mutatnak

FELESLEGESSÉ TETTE-E A VÍRUS FORGALMI MODELLJEINKET? - WILLUMSEN

Rövid válasz: nem, de módosításra szükség lehet
Meg kell különböztetni a pandémia alatti és az utáni körülményeket

Ábra:

- Piros szaggatott: forgalmi prognózis
- Zöld szaggatott: módosított társadalmi-gazdasági összefüggésekkel
- Folytonos vonal: valós forgalom
- Sáv: bizonytalanság

VÁLTOZÁSOK

SZEMÉLYES ATTITÚDÖK:

- Távmunka (Work From Home)
  - Létezett korábban is → elvileg csökken, de új utazások jelennek meg
  - A szegényebb rétegeket nem érinti, hanem inkább csak az irodai munkát
- Ecommerce: vásárlási utak helyett kiszállítás
- Távolságtartás: Korábban is visszaállt a használat, pl. Londoni terrortámadás után

VÁLLALATI VÁLTOZÁSOK:

- Távmunka támogatása: vélhetően terjed, de lásd személyek
- On-line értekezletek: vélhetően részben megmarad, kisebb csökkenés várható

KORMÁNYZATI POLITIKA

- Leginkább oktatás és egészségügy érintett
- Jó intézkedések fennmaradnak: pl. kerékpársáv

MODELL FEJLESZTÉSE

- Keltés: távmunka mértéke – forgalomfelvételek alapján
- Szgk tulajdonlás: esetleg csökkenni fog, érdemes megfontolni
- Szétoztás: vélhetően kismértékben változik a távmunka függvényében
- Ráterhelés: inkább az új módok függvénye, de több üresfutás várható a kereslet vezérelt módok esetében

TANULSÁGOK

Suspendisse lobortis tellus eget turpis pretium

1

A legnagyobb kihívás a projektek összetettsége.

2

Széles látókörrel kell megítélni hogy, milyen kérdések fognak felmerülni a projekt során.

3

Az infrastruktúratervezés modell általi támogatottságát növelni szükséges.

4

A projekt és a műszaki tartalom ismerete nélkül is pontos becslés készítésére van szükség.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

Dr. Berki Zsolt - irodavezető

Modellezéseket végezték

- Bede Áron
- Fehér Gergely
- Karácsony Krisztián

FÜMTERV

